

Psalmus

exurge psalteriu & cithara. Psalteriu ē organū qd quidē manibus ferit & cutientis: & chordas distinctas habet: sed illū locū vñ sonū accipiunt chorde: illud cōcaū lignū qd pendet & tactū resonat: qz accipit aerez psalteriu in supiore pte habet. Cithara aut̄ hoc genus ligni cau & resonās i inferiore pte habet. Itaq i psalterio chorde sonum desup accipiūt: in cithara aut̄ chorde sonum ex inferiore pte accipiūt. Hoc interest inter psalteriu & citharā. Quid ḡ duo hec organa nobis figurāt: Excitat em̄ christus dñs noster psalteriu suū & citharā suā: & dicit. Exur̄gā diluculo. Huto qz hic iam agnoscitis dominū resurgentē. Legimus i euangelio: videte horā resurrectiōis q̄dū p̄ vmbreas q̄rebat christ⁹: lux sit itaq agnoscat: diluculo surrexit. Sed quid est psalterium: quid est cithara: Per carnē suā dominus duo genera factorū opatus est: miracula & passiōes. Miracula desup fuerūt: passiones de inferiori fuerūt. Illa em̄ que fecit miracula diuina erant: sed p̄ corp⁹ fecit: per carnē fecit. Caro ergo diuina operans psalteriu est: caro humana patiens cithara est. Sonet psalteriu: illuminens cecit: audiant surdi: strigant paralitici: ambulent claudi: surgant egroti: resurgent moruti: iste est son⁹ psalterij. Sonet et cithara: esuriat: sitiāt: dormiat: teneat: flagellef: irideatur: crucifigat: sepeliat. Cum ergo vides i illa carne quedā sonuisse desup: quedam de inferiori pte: vna caro resurrexit: & in vna carne agnoscimus et psalteriu & citharā. Et ista duo genera factoz impleuerūt euangeliu: & predicat in gentibus. Nā & miracula & passiones dñi pdicant. Ergo surrexit psalteriu & cithara diluculo: & confitest dño. Et quid ait: Confitebor tibi in populis dñe psallam tibi in gentibus. Quia magnificata est vscq ad celos misericordia tua: & vscq ad nubes veritas tua. Celi sup nubes: & nubes infra celos: et tamē ad hoc celum primū p̄tinēt nubes. Sed aliquā nubes recubunt sup montib⁹ vscq adeo i p̄ primo aere cōglomerant. Celū autē sursum ē habitatio angelorum: sedum: dominatiōnū: principatiū: potestatum. Illud ergo forte videat suisse dicendū: Magnificata est vscq ad celos veritas tua: & vscq ad nubes misericordia tua. Et tenīz in celo angeli laudant deū videntes ipsam specie veritatis: sine ylla caligine visionis: sine interpo-

LVII.

latione aliqua falsitatis: vident: diligunt: laudant: no fatigant. Ibi veritas: hic autē in nostra miseria vscq misericordia. Misero em̄ p̄benda est misericordia. Non em̄ opus est misericordia sursum: vbi null⁹ est miser. Hoc p̄pterea dixi: quia videat cōgruentius dici potuisse: Magnificata est vscq ad celos veritas tua: & vscq ad nubes misericordia tua. Hubes em̄ intelligim⁹ pdicatores veritatis. Homines em̄ portātes istā carmeni caliginosam quodāmō: sed vñ de⁹ & coruscat miraculis: & tonat p̄ceptis: & ipi sunt ille nubes de quib⁹ dicit Esaias ex persona dñi: increpans quādam vineā malaz sterilē: spinosam: Adāabo nubibus meis ne pluāt sup eā imbrē: id est mādabo apostolis meis ut deserāt iudeos: & nō illis euā gelizent: sed euāgelizent in terra bona geniū: vnde non spine: sed vne p̄cedant. Homines ergo nubes dei esse pdicatores veritatis: p̄petas: aplos: onines recte proferentes verbū veritatis: & habentes in se lumen occultū: sicut habent nubes: vnde coruscant. Homines ergo nubes. Quid sibi vscq vult: dñe: qā magnificata est vscq ad celos misericordia tua: & vscq ad nubes veritas tua. Ecclitas p̄pollet in angelis: sed dedisti illā & hominib⁹: & deduxisti illā vscq ad nubes. Sursum misericordia videntur angeli non indigere: sed quia hominib⁹ misericordia non indigere: sed quia hominib⁹ misericordia cōmunicatiōe resurrectiōis angelos facis: vscq ad celos misericordia tua. Gloria domino deo nostro: & misericordie ipius & veritati ipius: qā nec deseruit nos misericordia facere beatos p̄ gratiam suam: nec fraudauit nos veritate: qā primo veritas carne coopta venit ad nos: & sanavit p̄ carnem suam oculū interiorē cordis nostri: vt eā postea facie ad faciem videre possem⁹. Agentes ergo illi gratias dicamus cū psalmo ipo ultimos versus quos iam dudum etiā dixi. Exaltare sup celos de⁹: & super omne terrā gloria tua. Hoc em̄ ei dixit: p̄p̄beta ante tot annos: hoc mō videm⁹ nos: hoc ergo dicam⁹ & nos.

Explicit Tractatus de ps. LVII.

¶ Incipit Tractatus de ps. LVII.

Dix quam cantauimus audienda nobis magis ē: q̄ clamāda. Omnibus enim tanq̄ in contione generis humani veritas clamat.

Psalms

alia lira.
treac.

Si vere utiq; iusticiā loqui
muni: recta iudicate filij ho-
minū. Lui enī inq; nō facile ēlo-
qui iusticiā. Aut quis de iusticia introga-
tus: qn̄ nō habet cām: nō facile respōdeat
quid sit iustū. Quidam manu formato-
nis nostri: in ipsis cordib⁹ nostris: veritas
scripsit: quod tibi nō vis fieri: ne facias al-
teri. Hoc t anteç̄ lex daref nemo ignora-
re pmissus est: vt esset vñ iudicarent: t qui
bus lex nō esset data. Sed ne sibi hoies ali-
qd defuisse quererēt: scriptū est t in tabu-
lis qd in cordib⁹ nō legebant. Nō enī scri-
ptum nō habebāt: sed legere nolebāt. Op-
positum est oculis eorū qd in pscientia vi-
dere cogerent: t quasi forinsec⁹ admota vo-
ce dei: ad interiora sua hō cōpulsus est: di-
cente scripture: In cogitatiōib⁹ enī impīj
interrogatio erit. Abi interrogatio ibi lex.
Sed quia hoies appetentes ea que foris
sunt: etiā a seip̄is exules facti sunt: data est eti-
am pscripta lex: nō quia in cordib⁹ scripta
nō erat: sed quia tu fugitiuus eras cordis
tui: ab illo qui vbiq; est cōprehenderis: et
ad te ipm intro reuocaris. Propterea scri-
pta lex quid clamat eis qui deseruerūt le-
gem scriptā in cordib⁹ suis: Redite puan-
catores ad cor. Quis enī te docuit: nolle
accidi ab altero ad vroxē tuā. Quis te do-
cuit nolle tibi furtum fieri. Quis te docuit
nolle iniuriā pati: t quicquid aliud v̄l vni
uersaliter vel p̄ticulariter dici pōt. Multa
enī sunt de quib⁹ singulis introgati ho-
mines: clara voce respōdeant: nolle se pa-
ti. Age si nō vis pati ista: nūquid solus es
homo. Nōne in societate viuis generi hu-
mani. Qui tecū fact⁹ est: socius tuus est: t
omnes facti ad imáginc⁹ dei: nisi terrenis
cupiditatib⁹ pterāt: qd ille formauit. Qd
ergo tibi nō vis fieri: noli alteri facere. Ju-
dicas enī malū esse in eo: qd pati nō vis:
t hoc te cogit nosse: lex intima: in ipso tuo
corde pscripta. Faciebas t clamabas inf
man⁹ tuas: Quō cogeris redire ad cor tu
um: cuz hoc pateris inter manus alienas.
Furtū bonū est: Nō. Interrogō adulterū
bonū est: Et oēs clamāt. Nō. Homicidū
bonū est: Omnes clamāt detestari se. Co-
cupiscere rem primi bonum est: Non vox
om̄i est. Aut si adhuc nō cōfiteris: accedit
qui cōcupiscat rē tuā: placeat tibi: t respō-
de qd vis. Qd̄s ergo de his reb⁹ interrogati:
clamāt hec bona nō esse. Rursus de be-
neficiis nō solū de nō nocēdo: verūctā de-

LVII

nō p̄stanto atq; tribuēdo: interrogat om-
nis aia esuriēs: famē patiens. Alius habz
panē t redūdat ei vltra sufficientiā: nouit
te egere: nō dat: displicet tibi esurienti: di-
spliceat t faciato: cū alterū esurire cognō-
ueris. Peregrin⁹ tecto indigēs venit in pa-
triā tuā: nō suscipit ille: tunc clamat inhu-
manā esse illaz ciuitatē: facile apud barba-
ros sibi esse potuisse refugā. Sentit iniqui-
tātē qr patif: tu forte nō sentis. Sz opor-
tet vt t te cogites peregrinū: t videas quo
modo tibi possit displicere qui tibi nō p̄sti-
terit: qd tu in patriā tua non vis pegrino
p̄stare. Interrogō oēs: vera sunt hec. Cle-
ra. Justa sūt hec. Justa: Sz psalmū audi-
te. Si vere ergo iusticiā loquimuni: fcta iu-
dicate filij hoim. Nō sit iusticia labior̄: sed
t factor̄. Si enī aliter agis qd loquens: bo-
na loquens t mala iudicas. Si enī agis
qd iudicas: Interrogat⁹ qd sit mel⁹ aurū
an fides: nō v̄lq adeo quersus t deui⁹ es
ab omni veritate: vt aux⁹ melius esse respō-
deas. Preponis ergo interrogat⁹ auro fi-
dem: locut⁹ es iusticiā: audisti psalmū. Si
vere ergo iusticiā loquimuni: fcta iudicate
filij hoim. Et vbi p̄babo nō te ita vt locut⁹
es iudicare. Iam teneo responsionē tuam
p̄ponentē auro fidē. Ecce nescio vñ ami-
cus venit t nllō teste aurum cōmendauit.
Solus h̄ nouit: t tu qntū ad hoies attinet:
Est ibi aliis testis qui nō videt t videt: et
ille tibi aurū in secreto t i cubiculo tuo: for-
te remotis oib⁹ arbitris cōmendauit. Te-
stis ē q adest: si in cubiculo adest parietū:
si in cubilibus pscientia p̄faz. Cōmenda-
uit ille atq; discessit: nulli suoꝝ notuz fecit:
rediturū se sperās: t ab amico qd dederat
recepturū: vt humana sūt mortu⁹ est: filiū
habet: reliquit heredem: ignorat fili⁹ quid
pater habuerit: quid tibi commēdauerit.
Eia tu redi: redi preuaricator ad cor: ibi
scripta est lex: qd tibi fieri nō vis: alij ne fe-
ceris. Leipm cogita cōmēdasse: nulli tuo
rū dixisse: mortuū ēē: filiū reliquisse: qd ei
velles a tuo amico prestari: r̄ide. Judica
cām iudicis: tribunal est in mēte tua: sed t
ibi de⁹: adest accusatrix pscientia: tortor: ti-
mor. In rebus humanis es: i societate hu-
mana detineris: cogita quid velles p̄stari
filio tuo ab amico tuo. Noui quid tibi re-
spōdeat cogitatio tua: sic iudica sic audis.
Judica: vox erit. Vox veritatis nō tacet:
nō labijs clamat: vociferat ex corde. Ad-
bibe aurē: ibi esto cū filio amici tui. Vides
B

Psalms

fortasse etiā indigentē vagari: nesciētē qd
pater ei⁹ habuerit: vbi posuerit: cui cōmen-
dauerit: Logita ⁊ filiū tuū: fac illū vivere
quē p̄tēnis mortuū: te mortuū cogita et vi-
uas. Sed aliud iubet de⁹ ḥ avariciā: aliud
avaricia iubet ḥ deū: deus aliud: avaricia
aliud: Aliud in padiso cōditor noster: ali-
ud de trāsuerso seductor serpēs. Tenuat ī
mītē prior casus tu⁹: pp̄terea mortal⁹: p-
p̄terea laborās: pp̄terea in sudore vultus
tui panē cōmedēs: pp̄terea spinas ⁊ tribu-
los tibi fra germinat. Expimēto disce: qd
nolūsti p̄cepto: sed vincit cupiditas: cur
nō pot⁹ veritas? Et vbi est qd loqbaris?
Ecce cogitas aut̄ negare: ecce cogitas be-
redi amici tui, p̄suis abscondere. Interro-
gauerā pauloante qd sit cari⁹: ⁊ qd sit meli-
us: aut̄ an fides. Quare aliud dīcl: aliud
agis? Nō times hāc vocē: si vere vtiq̄ iusti-
ciā loqmīni: recta iudicate filiū hoīm. Ecce
locut⁹ es mīhi meliore esse fidē: ⁊ i iudicio
tuo meli⁹ duxisti aurū. Nō sic iudicasti: vt
locut⁹ es. Tera locut⁹ es: ⁊ falsa iudicasti.
Ergo ⁊ cū loquebar: iusticiā nō vera loq-
baris. Si enī vere vtiq̄ iusticiāz: loqmīni:
recta iudicate filiū hoīz. Qñ mīhi dī iusticia
rīsdebas: erubescēdo no fatēdo loqbaris.
Sed ad cām p̄sentē iaz veniān⁹ si placet.
Tōr est enī illa dulc̄: ⁊ nota aurib⁹ ecclie:
vor dñi nr̄i Iesu christi: ⁊ vor corporis ei⁹:
vor ecclesie laborātis pegrinātis in terra:
inter maledicentū ⁊ adulantiū picula vi-
uentis. Nō timēbis cōmītore: si nō amas
adulatore. Attēdit ergo illc cui⁹ h̄ vor est:
⁊ vidit oēs loqui iusticiā. Quis enī nō au-
det loqui eā ne dicat iniust⁹: Cū ergo tāq̄
audieret oīm voces: ⁊ itēderet oīm labia:
clamabat ad eos: Si vere vtiq̄ iusticiā lo-
quimīni: si nō false iusticiā loquimīni: si nō ali-
ud in labihs p̄strepit: aliud celat in cordi-
b⁹: recta iudicate filiū hoīm. Audi ex euān-
gelio p̄priā vocē: eandē ip̄am que in hoc
psalmo ē: Hypocrite ait domin⁹ phariseis:
quō potestis bona loq̄ cū sitis mali: Aut fa-
cite arborē bonā ⁊ fructū ei⁹ bonū: aut fa-
cite arborē malā ⁊ fructū ei⁹ malū: Quid
te vis dealbare pies lutee: Noui ifiora tua
nī fallor tectorio tuo: noui qd p̄tendas: no-
ui qd tegas. Fleq̄ enī op̄ ei erat: ait euāge-
lista: vt qfēq̄ ei p̄biberet testimoniu⁹ dī hoīe:
ip̄e enī sciebat qd esset in hoīe. Sciebat qd
esset in hoīe q̄ fecerat hoīem. ⁊ homo fact⁹
erat: vt q̄reret hoīez. Vlde te si nō sequā-
tur se voces iste: Hypocrite quō potestis

LVII

bona loq̄ cū sitis mali: Si vere ergo iusti-
ciā loquimī: recta iudicate filiū hoīm. Nō-
ne iusticiā locuti est: qñ dixisti: Magister
scim⁹ qr iustus es: ⁊ nullius p̄sonā accipis:
Quare doluz in corde tegebatis: Quare
imaginē cesaris creatori vestro ostēdeba-
tis: ⁊ eius imaginē in vestris cordib⁹ dele-
batis: Nōne auditū est qd locuti fueritis:
⁊ expt̄i ē: quēadmodū iudicauerūt: Nō-
ne vox crucifixiis eū: quē iustā esse dire-
rat: Si vere ergo vtiq̄ iusticiā loquimī:
recta iudicate filiū hoīm. Ut qd audio lo-
cutionē vestrā: scim⁹ qr iustus es: cū preui-
deā iudiciuz restrum: crucifige crucifige:
Si vere ergo iusticiā loquimī: recta iudi-
cate filiū hoīm. Quid enī fecisti leuendo
aduersus deū q̄ hō erat: ⁊ occidēdo regez
vestrū: Nō enī iō rex nō erat futur⁹: qr oc-
cīsus ē a vobis resurrectur⁹: In titulo vbi
scriptū erat: rex iudeoz: posito sup crucē
dñi: linguis trib⁹ hebraica: greca: latina:
nouerat dicere iudex hō: qd scripsi scripsi:
⁊ deus nō nouerat dicere: qd scripsi scripsi:
Proorsus rex vester est: viu⁹ rex vester est:
occīsus rex vester est: ecce resurrexit ⁊ i ce-
lo rex vester est: ⁊ ecce venturus est: ve vo-
bis qr rex vester est. Itē nūc ⁊ loquimī iu-
sticiā: ⁊ nolite recta iudicare filiū hoīm. Nō
vultis recta iudicare: recte iudicabimīni.
Vluit enī ille rex vester: ⁊ iam non morit: ⁊
mors eiyltra nō dīhabit. Ecce veniet: redi-
te p̄uaricatores ad cor. Ecce veniet: corri-
gimī afīq̄ veniat: p̄uenite faciē eius i cō-
fessione. Ecce veniet: rex vester est: ⁊ recor-
damini titulū sup crucē: sed nō eū videbi-
tis scriptū: manet tū: in terra nō legit: sed i
celo seruat. Putatis enī illā inscriptionē su-
isse corruptā: Et qd aut titulus psalmi b⁹:
In finē: ne corrūpas ip̄i David i tituli in-
scriptionē. Nō ergo corrūpiſ illa inscriptionē
tituli. Rex vester ē christ⁹: qr oīm rex chri-
stus: qm̄ ipsius est regnū: ⁊ ip̄e dīhabit gen-
tis. Si ergo rex est: ecce anteq̄ veiat dicat
vob. Adhuc loqr inq̄ nō dū iudico: q̄ sic
clamo cōmīndo: nolo ferire: iudicando.
Si vere ergo iusticiā loquimīni: recta iudi-
cate filiū hoīm. Hūc aut̄ quid facilis: Qua-
re ista vobis dico. Etenī in corde in-
iquitates op̄amini in terra: Iniqui-
tates forte in corde solo: Audi quid sequi-
tur: ⁊ cor suum sequunt̄ man⁹: ⁊ cordi suo
famulant̄ manus. Logitat̄ ⁊ fit: aut iō non
fit: non quia nolum⁹: sed quia nō possim⁹
Quicqd vis ⁊ nō potes: factū deus com-

Psalmus

putat. **E**tenim nō in corde iniqtates opamini
 ni in terra. **Q**uid deinde? **I**niquitates
man⁹ v̄rē cōnectūt. **Q**uid ē p̄nectūt:
Per pctō pctm̄: t ad pctm̄: pctm̄ pp̄f pec-
 catū. **Q**uid est hoc: **F**urtū fecit: pctm̄ est:
Visus est: occidere querit eū a quo visus
 est: p̄nexū est pctm̄ pctō. **S**permiserit deus
 occulto iudicio occidere eū: quē voluit oc-
 cidere: sentit sciri: querit t alterū occidere:
 p̄nexuit tertiu. **B**ū ea molit: forte ne inue-
 nuat: aut qr̄ fecit ne p̄nincat: p̄sulit mathe-
 maticū: additū est quartū. **R**espōdet for-
 te aliqua dura t mala mathematic⁹: currit
 tur ad aruspīcē vt expiet. **R**espōdet aru-
 spex: nō se posse expiare: maleficus querit.
Et q̄s oia possit nūerare: que p̄nectunt pec-
 cata pctis. **I**niquitates man⁹ vestre conne-
 ctūt. **O**ndui p̄nect ligas pctm̄ pctō: te sol-
 ue a pctis. **H**z nō possū inquis: **C**lamia ad
 illū: **I**n felix ego hō q̄s me libabit de corpo-
 re mortis hui⁹: **V**eniet enī grā dei vt dele-
 ctet te iusticia: sic delectabat iniqtas: t hō
 q̄ ex vincis resolut⁹ es: ex clamabis ad de-
 um: **D**irupisti vincula mea. **Q**uid est: di-
 rupisti vincula mea: nū remisisti pctā mea:
Audi qr̄ vincula sūt. **R**espōdet scripture:
Crinicili⁹ pctō suor̄ vnuſqſqſ p̄stringit.
Nō solū vincula: b t criniculi sūt. **C**riniculi
 sūt: q̄ sunt in torqueōdo: b est q̄ pctis pctā
 p̄nectebas. **I**salas clamat. **E**le hisq̄ tra-
 būt peccata sua: sicut restē longā. **Q**uid ē
 aliud: q̄s ve bis quoꝝ manus p̄nectūt iniqt-
 atē: **E**t qr̄ vnuſqſqſ peccati suis p̄stringit:
 sicut t pctis suis cedit: dñs male versates
 in tēplo flagello de resticulis facto exclu-
 sit. **H**z nō vis mō diripi vincula tua: qr̄ nō
 sentis: vincula tua: etiā delectat te: t volu-
 ptati sūt: sentics in fine cū diceſ. **L**igate il-
 li man⁹ t pedes: t p̄jcite illuz in tenebras
 exteriores: ibi erit fletus t stridor dentiuz.
Exhorrescis: times: pct⁹ tūdis: dicis ma-
 la esse peccata: bonā esse iusticiā. **S**i vere
 ergo iusticiam loquim⁹: recta iudicate filij
 boim. **I**n vita v̄rā iueniant verba vestra:
 in factis vestris cognoscant labia vestra.
Molite p̄nectere ergo iniqtatē: quia vobis
 ad alligaturā adhibebis quicqd p̄nectutis.
Nō audiūt: nō ois tū: t q̄ nō audiūnt p̄co-
 gniti sūt. **A**lienati sūt pctores a
 vulua: errauerūt a v̄tre locuti sūt
 falsa. **E**t cū iniqtatē loquunt̄: falsa lo-
 quunt̄: qr̄ fallax est iniqtas: t cū iusticiā lo-
 quunt̄ falsa loquunt̄: qr̄ aliud ore p̄ferunt̄:
 aliō i corde obtegunt̄. **A**lienati sūt pctores

LVII

a vulua. **Q**uid est b: q̄ram⁹ diligēt⁹: **F**or-
 tassis enī aliud dicit. qr̄ de p̄cognouit ho-
 munes pctores etiā in vteris matrū. **M**anu
 vñ cū adhuc pregnās eēt **R**ebecca: t ge-
 mios i vtero portaret dictū ē: **J**acob dile-
 xi: **E**sau aut̄ odio habui. **D**ictū ē enī: ma-
 ior seruiet minori. **O**cctū ibi iudicū dei:
 sed tñ a vulua: id ē ab ip̄a origine alienati
 sunt pctores. **V**li alienati: **A** veritate. **V**li
 alienati: **A**p̄ patria beata: a vita beata. **V**li
 forte alienati ab ip̄a vulua: **E**t qui pecca-
 tores alienati sūt a vulua: **Q**ui enī nasce-
 ren̄ si nō ibi tenerent̄: **A**ut q̄ hodie viue-
 rent: vt hec sine causa audiret: nisi nascerē-
 tur. **F**orte ergo a quadā vulua alienati sūt
 pctores: in qua dolores patiebat caritas
 p̄ Ap̄lin dices: **Q**uos itez p̄turio: donec
 christ⁹ formeſ in vobis. **E**xpecta ergo for-
 mari: noli tibi tribuere iudicū qđ forte nō
 nosti. **C**arnalis es adhuc: p̄cept⁹ es eoip̄o
 quo accepisti nomē christi: sacramēto qdā
 natus es in viscerib⁹ m̄ris. **N**ō enī ex vi-
 scrib⁹ tantū hō nascit: sed t in viscerib⁹.
Du⁹ nascit i viscerib⁹: vt possit nasci d̄ vi-
 scrib⁹. **D**ropfea dictū ē t **M**arie: qđ enī
 natū est in te: de spiritusctō est. **N**ō dū de il-
 la natū erat: sed lā i illa natū erat. **E**rgo na-
 scunt̄ intra viscera ecclie qdā puuli: t bo-
 nū est vt formati exēat: ne ab ortu labant̄.
Generet te mater nō abortiat. **S**i patiens
 fueris: vſq̄ ſormeris: vſq̄ ſquo in te certa-
 sit doctrina veritatis: p̄tinere te debēt ma-
 terna viscera. **S**i aut̄ impatiētia tua p̄cu-
 ſeris latera m̄ris: cū dolore quidē te excu-
 tit foras: sed magis tuo malo q̄ ſuo. **A**lie-
 nati sūt pctores a vulua: errauerūt a ven-
 tre: locuti sūt falsa. **N**ō ergo errauerūt a v̄-
 tre: qr̄ locuti sūt falsa: an pot⁹ iō locuti sūt
 falsa: qr̄ errauerūt a v̄tre: **I**n ventre q̄ppe
 ecclie v̄tas manet: qſq̄ ab hoc v̄tre ec-
 clie ſeparat⁹ fuerit: neceſſe eſt falsa loqua-
 tur. **N**eceſſe eſt in q̄ falsa loqua: q̄ aut̄ cō-
 cipi noluit: aut̄ quē p̄ceptū mater excuſſit.
Inde heretici clamāt p̄tra euāgeliū: vt de
 his pot⁹ loquamur q̄s dolem⁹ excuſſos:
 recitam⁹ eis: ecce christ⁹ dixit: **O**portebat
 christum pati: t resurgere a mortuis tertia
 die. **A**gnosco ibi caput n̄m: agnosco ibi
 sp̄sū noſtrū: agnosce t tu meū sp̄ſā. **V**li
 de qđ ſeq̄t. **P**redicari in noīe ei⁹ p̄niām t
 remiſſiōne pctō ſo eōs gētes: incipiētib⁹
 ab hierlm. **H**uc veni: huc veni: ecclia per
 omnes gentes incipientibus ab hierusalē.
Non dico huc veni: ipſe ad te venit. **I**lli

Psalms

aut obsurdescet aduersus euāgeliū: et nō
nos pmitentes legē vba dei: q̄ se iactat cu-
stodisse a flāma: et volūt delere lingua: lo-
quūt sua: loquūt iānia: ille tradidit: et ille
tradidit: imo et ego dico: et ille tradidit et il-
le tradidit: et verū dico. H̄z qd a me: Nec
tu mihi q̄s noīas ex euāgeliō legi: nec ego
q̄s nomino ex euāgeliō lego. Auserant de
medio charte nře: pcedat in mediū codex
dei. Audi christū dicentē: audi vītātē lo-
quētē: pdicari ī nose ei⁹ īq̄t pnīaz et remis-
sionē pctōz p̄ oēs gētes: incipiēt⁹ ab hie-
rusalē. H̄o inq̄nt h̄q̄d nos dicim⁹. Audi
qd dicit euāgeliū. Nolum⁹ audire: aliena-
ti sūt pctōres a vulua: errauerūt a ventre:
locuti sūt falsa. Nos loqm̄nur vera: q̄ audi-
uum⁹ vera: qd dñs dic: nō qd bō dic. Pōt
fieri vt bō mētiaſ: nō pōt fieri vt vītas mē-
tiaſ. Ex vītātē ore agnosco christū: ip̄az
vītātē: ex vītātē ore agnosco eccliam p̄t-
cipē vītātē. Nemo mihi falsa loq̄t: q̄ erra-
uit ab vtero ī viscerib⁹ ecclie. Primo ride-
rim qd me vellet docere. Videō alienatū a
vulua: video errasse a vētre: et auditur⁹ sū
ab eo: qd nisi falsa: Errauerūt a vētre: locu-
ti sūt falsa. Indignatio eis scđm
silitudine serpetis: Magnā rē audi-
tūr est: idigitio eis scđz silitudinē serpeti.
Quasi dixerim⁹: qd ē qd dixisti: Sequit.
Sicut aspidis surde: Ubi surde: Ubi
obturāt aures suas: Bō surde qz obturat
aures suas. Et obturāt aures suas.

Alia līa.
t̄z venefici in
cātātē sapiēt.
Que nō exaudiet vocē icātātū:
t̄z medicamēti medicati a sapiete.
Sicut audiūm⁹ qd t̄ hoīes dicūt qui h̄ ea
q̄ potuerūt cognitiōe didicerūt: sed tñ qd
spiri⁹ dei mīlo meli⁹ oib⁹ hoib⁹ nouit: nō
enī fruſtra h̄ dixit: nisi qz fieri pōt: vt verū
sit etiā illō qd audiūm⁹ de aspide. Aspis
cū cepit pati icātatorem marsū: q̄ eā qbusdā
carmib⁹ p̄p̄ijs euocat: sic sūt mīla etiā ma-
gica: audite qd faciat. H̄z iteri in h̄ attēdi-
te frēs: hoc enī p̄loquēdū est: ne qſq̄z velu-
ti besitās audiat: nō vñcunq̄z datur simi-
litudo a scripturis laudat ip̄a res: s̄ tñ in-
de silitudinē dñs trahit. Nec illū laudauit
pigrū q̄ tres panes: nō ppter amicitā de-
dit petēti: h̄ tedium⁹ vīct⁹: et tñ inde silitudinē
dedit. Et de'rb⁹ ḡ nō laudādis trahuntur
scđm quēdā modū nōnllē silitudines. Aut
si ppter ea putatis esdū esse ad marsos: qz

LVII

hoc audist̄ in scriptura dei: eundū est et ad
spectacula theatri: qz dīc Ap̄ls: H̄o sic pu-
gillor: q̄ aerē cedēt. Pugillari enī ē encra-
ticū facere: pācratū facere: iā qz hic data
est silitudo: spectacula ista delectare nos de-
bent: aut qz dixit: q̄ in agone contendit ab
olb⁹ abstinenē ē: ppter ea agonistica ista va-
na et ludicra dī affectare christianus: At-
tēde quid tibi dicaf ad silitudinē: qd mo-
neat ad p̄hibitionē. Ita ergo et hic data ē
quedaz silitudo de marso: qui incantat ut
educat aspidē de tenebrosa cauerā: vti-
q̄ in lucē vult educere: illa aut amādo te-
nebras suas: qb⁹ se īoluta occultare dicit
q̄ cū exire noluerit: recusans tñ audire il-
las voces: quib⁹ se cogi sentit: allidit vnaž
aurē terre: et de cauda obturat alterā: atq̄
ita voces illas: qntū potest evitās: nō exit
ad incantantē. Huic similes dixit spiritus
dei q̄sdā nō audiētes verbū dei: et nō solū
nō faciētes: h̄ oīo ne faciāt audire nolētes.
Factū ē hoc et in p̄nūs t̄gib⁹ fidei. Stephā-
nū martyr predicabat vītātē: et tāq̄ tene-
brosis mētib⁹ vt eas ī lucē educeret incā-
tabat. Ubi venit ad cōmēorationē christi
quē illi oīo audire nollēt: qd de eis sc̄ptu-
ra dicit: qd de illis narrat. Clauerūt īq̄t
aures suas. Quid aut postea fecerunt: pas-
sio Stephani narrat atq̄ declarat: nō erāt
surdi: sed fecerunt se surdos. Quia enī au-
res patētes in corde nō habebāt: violētia
tñ verbi p̄ aures carnis irruēt etiā ip̄is au-
rib⁹ cordis vim faciebat: clauerūt et aures
corpis et ierunt ad lapides. Ecce aspides
surde duriores lapidib⁹ quib⁹ icātatorem
suū lapidauerūt: nō audierūt vocē icātā-
tis: et medicamēti medicati a sapiete. Quid
est medicamēti medicatū a sapiete: Forte
medicamēti pfectū: dicat medicamētū
medicatū. An q̄rim⁹ ibi aliqd: quō iā si me-
dicamēti est: etiā medicatū sit: Medicamē-
ta erāt in p̄phetis: medicamēta erāt in
lege. Precepta ip̄a oīa medicamēta erāt:
et hoc medicamentū nōdū erat medicatū.
Aduentu dñi medicatū est medicamētū:
hoc illū ferre nō potuerūt. Quia enī nō cu-
rabant medicamēto: medicatū est ip̄ni me-
dicamētū aduētu dñi. Iā Stephan⁹ me-
dicamētū medicatū incātabat: h̄ illi audi-
re noluerūt: vñ medicatū est medicamētū:
h̄ aures clauerūt. Iā ibi h̄ fecerūt: vñ
noīar⁹ est christ⁹. Indignatio eoz sic indi-
gnatio serpetis. Quid aures claudit: Ex-
pectate: audite: et si potuerūt seuite. Quia

nolebat nisi seuire: noluerunt audire. Quid si audiret forte deseuiret. Indignatio eorum si erit indignatio serpentes. Tales etiam istos patimur. Primo sibi veritate tenere videbatur: non cessavit deo: non quieuit ecclesia sua: predicta est veritas in visceribus matris: apta sunt eorum medacia: pates factum est quod lucet: demonstrata est ciuitas super morte constituta quod abscondi non potest: et lucerna posita est super cadelabrum quod lucet oib[us] quod in domo sunt. Abi enim latet ecclesia christi: ubi latet vita christi. Nonne ipse est mos quod creuit ex mimo lapide: et ipleuit vniuersalitatem facie fratre. Coniunctum hinc: non habuit quod dicat ecclesiam. Et quod eis remansit. Quid nos querimus? Quid nos vult? Bicut. Recedite a nobis. Bicut atque et suis: nemo cum illis loquitur: nemo illis iungat: nemo illos audiatur. Indignatio eorum sic indignatio serpentes: sic aspidis surde et obturatis aures suas: quod non exaudiet vocem incantatum et medicamentum: hoc est vocem medicamenti medicati a sapientia. Nonne hinc iam intelligit quod medicamentum quod vocem dicit? Numquid medicamentum haec vocem? Est quod medicamentum quod haec vocem. Medicamentum portamus: vocem enim audite: non quod aspides surde. Si vere utique iusticia loquuntur: recta iudicante filii hominum. Vox est medicamenti: et haec medicati a sapientia. Nam enim vestis christi quod ingeret legem et prophetas: qui vita ipsam firmaret: in quo duobus precepit tota lex pedet et prophete. An forte quisquis aliquid: et in eo quod dominus aspis ita aures clauderet: ut una eam in fratre permaneat: altera cauda operaretur. Quid sibi vult haec? In cauda posteriori ut intelligitur. Ergo non in posterita: quod iam optet ponere: ut in ea quod nobis permittunt intendam: quod nec ex posterita vita nostra: nec ex posterita delectari debemus. Hoc enim apostolus monet dicens: Quemque aliquem fructum habuisti: in quo nunc erubescit. Reuocat a recordandis cum delectatione posterum: et cum quodam occupacione fruendis: ne redeam corde in egyptum. Quid de posterib[us]? Quo iubet etiam ipsa posteritas? Non respiciet quod inquit quod videtur: sed quod non videtur: quod enim videtur trahit a sibi: quod autem non videtur eterna. Ita dicit presenti vita dicitur: si in hac vita tamen in christo sperantes sumus: miserabiliores sumus oib[us] hominibus. Obliviscere ergo posterita quodibus male vivisti: posterene patientia quod tempore vivis: ne te aliquem posterum non permittant permanere ad futura. Si enim sensus vita te delectat: aurum in fratre posuisti: si tuis posteritis etiam retro labetibus delectaris: aurum de cauda obturasti. Bebes ergo ire in lucem: exire de tenebris au-

dita voce medicamenti medicati a sapientia: ut iam in luce ambulas: et exultas dicas: quod retro oblitus in ea quod ante existet: non dixit quod retro oblitus et ex posterib[us] delectat. Cum dic que retro oblitus: non obturauit aure de cauda: cum dic in ea quod ahi sunt existent: his posterib[us] non obsurdiuit. Merito audiens: merito predicabis: merito exultat lingua eius: predicabis veritatem in luce noua: deposita vetere tunica. Et adhuc enim valet astutia serpenti: ad quam nos imitantur d[omi]nus adhortat. Aut enim astuti sicut serpentes. Quid est astuti sic serpentes. Offer oia membra tua percutienti: dum caput in te serues. Caput viri christi. Sed quanto quis post coronam cuiusdam: et quis senecta veteri hominis. Audi apostoli dicentes: Exultes vos veterem hoiem iudeutes novum. Et quod exultis in quod veterem hoiem. Imitare astutiam serpentes. Quid enim facit serpens: ut exuat se veterem tunicam. Coartat se per foramen angustum. Et ubi iesus iuuenio haec foramen angustum. Audi arcta et angusta est via quod dicit ad vitam: et pauci sunt qui ingrediuntur per eam. Reformidas eam et non vis ambulare quod pauci sunt: ibi ponenda est vetera tunica: et alibi ponit non potest. Aut si vis vetustate impediri: grauari: permane: noli ire per angustum. Si autem grauaris vetustate quadam partem tui: et perterite vie vel vite transire non potes. Quia ergo corpus quod corruptum aggrauat animam: vel cupiditates corporales non permanet: vel occupacione carnis exuuntur. Ut exuentur nisi ieris per angustum: nisi fuerit astutus ut serpens. **Hoc triuuit detes eorum in ore iporum.** Alia l[ea].
pterere. Quibusque: Quibusque indignatio est sic similitudo serpentes: et aspidis obturatis aures suas: ne audiatur vocem incantatum: et medicamenti medicati a sapientia. Quid illis secundum? **Cotriuuit detes eorum in ore iporum.** Factum est haec per me: factum est et modo fit. Sed sufficeret fratres mei ut dicere: deus triuuit detes eorum. Quare in ore iporum. Nolebat audire precepta virtutis a christo pharisei: si quis serpenti illi et aspidi. Preterit enim suis partibus delectabatur: et posterum vitam nollebat amittere: id est gaudia eterna: ex gaudijs frenis: una aure claudebatur: ex delectatione posterorum: altera ex delectatione posterum: ita nolebat audire. Nam unde est illud: Si dimiserimus eum sic venient romani et tollent nobis: et locum et gemitum: Ultiq[ue] quod nollebat perde locum: ad fratre colliserat aurum suum: et ita noluerunt audire syba illa medicata a sapientia. Bicut est de illo: et quod auari erant: et amatores pecunie: et ois vita eorum etiam posterita descripta est a do-

Psalmus

mino in euangelio. Qui legit diligenter
 euangelium: inuenit: unde illi ambas au-
 res obturabant. Intendat caritas vestra:
Dominus quid fecit: Cōtrivit dentes eo-
 rum in ore ipsoꝝ. Quid est in ore ipsoꝝ: Et
 ore suo ḥ se pñūclarēt: coegit illos ore suo
 in se sententiam dicere. Calūniani volebat
 ei ppter tributū: nō dixit ille: licet reddere
 tributum: aut nō licet reddere: et volebat
 dētes eorū quibꝫ inhiabāt ut morderēt cō-
 terere: si in ore ipsoꝝ volebat. Si diceret: sol-
 uat cesari tributū: calūnianenſ illi qđ male
 dixisset gen̄ iudeoꝝ eā tributariā faciēdo.
Ex pctō enī tributū reddebāt hūiliati: sic
 illis i lege p̄dictū erat. Lenem⁹ illum aīut
 maledictore gētis n̄re: si nos iussir̄ tribu-
 tū p̄soluere. Si autē dixerit nolite soluere:
 tenem⁹ eū qđ ḥ dixerit nobis deuotos esse
 cesari. Tālē bicipitē laqueū quasi capien-
 do dño posuerit. H̄ ad quē venerat: Qui
 nouerat conterere dētes eorū in ore ipsoꝝ.
Quidite mibi nūmū inq̄t: Quid me tēpta-
 tis hypocrite: Be tributo soluēdo cogita-
 tis: iusticiā facē n̄ vultis: p̄siliū iusticie q̄ri-
 tis: Si vere vtioꝝ iusticiā loqm̄: recta iudi-
 cate filij boīm. H̄ic autē qz alia loqm̄: alia
 iudicat hypocrite estis. Quid me tēpta-
 tis: H̄ic p̄terā dētes v̄ros in ore v̄ro: ostē-
 dite mibi nūmū. Et demōstrauerūt ei. Et
 ille nō dīc cesarē est: s̄ interrogat cui⁹ est: ut
 eorū dentes in ore ipsoꝝ p̄terant. Querēte
 quippe illo cui⁹ haberet imaginē ⁊ insc̄pti-
 onē: illi cesaris dixerit. H̄ā nūc dñs cōteret
 dētes eorū in ore ipsoꝝ. H̄ā r̄ndistl: iā p̄trī
 sūt dētes v̄rī i ore v̄ro: Reddite cesari q̄ ce-
 saris sūt: et deo q̄ dei sūt. Querit cesar ima-
 ginē suā: redde: q̄rit de⁹ imaginē suā: red-
 de: Nō p̄dat ex vob cesar nūmū suū: s̄ q̄
 dat de⁹ in vobis nūmū suū. Et illi nō iue-
 nerūt qđ r̄nderet. H̄issi enī erāt ut calūni-
 renſ ei: et redierūt dicētes: qđ nemo possit
 ei r̄ndere. H̄ā: Quia p̄trī erat dētes eorū
 i ore ipsoꝝ. Inde ē ⁊ illō: In q̄ p̄tāte ista fa-
 cis: Et ego interrogavī te Johāne: unde
 eēt baptism⁹ Joh̄is: d̄ celo an ex hoib⁹: vt
 si qđ r̄nderet ḥ illos eēt. Moluerūt dicere ex
 hoib⁹: timētes hoīes; ne lapidaret ab eis:
 eo q̄ Joh̄es p̄phetā haberet. Dicere d̄ ce-
 lo pl̄ formidabāt: ne faterenſ ipm̄ christū:
 q̄ Joh̄es p̄dicauerat xp̄m. Coartati v̄trī
 q̄ ex hac p̄ter ex hac pte: q̄ parabāt obijce-
 re crimē: r̄nderūt ignorantiā: dixerūt nesci-
 mus. Calūniani enī p̄pabāt: q̄si dixerūt: in-

LVII

q̄ p̄tāte ista facis: vt si diceret christ⁹ sū: q̄si
 arrogātem: supbū: sacrilegū inaderet. No-
 luit dicere christ⁹ sū: sed q̄siuit de Johāne
 q̄ dixerat qđ ip̄e eēt christ⁹. Illi nō sūt ausi
 rep̄hēdere Joh̄em: timētes ne a pplo occi-
 deret: nō sūt ausi dicere: veꝝ dixit Joh̄es:
 ne diceret eis credite illi: obmutuerūt ne-
 scire se dixerūt: iā mordere nō valebat. Uñ
 nō valebat: H̄ā occurrit vob: contriti erāt
 dētes eorū i ore ipsoꝝ. Ibariso displicuit
 dñs illi q̄ ad p̄adū vocauerat: qđ pecca-
 trix mulier accesserit ei ad pedes: et murniu-
 rauit aduers⁹ eū dicēs: Si eēt h̄ ppba sciret
 q̄ mulier illi accessit ad pedes. O tu n̄ ppbe-
 ta: vñ scis qđ nescient dñs q̄ mulier illi ac-
 cessit ad pedes: Quia seruabat nūdiciaꝫ
 videlicet iudeoꝝ q̄ a foris q̄si custodiebat
 in carne: et n̄ colebat ex corde. Hoc d̄ dño
 suspicat⁹ est: dñs autē q̄ p̄ctā mulieris noue-
 rat: etiā cogitationes hospitl audiebat: et re-
 spōdit q̄ nostl. Et ne diu hic loqr: tñ in ore
 ei⁹ voluit p̄terere dētes ei⁹. Proposuit enī:
 Duo debitores erāt cuidā feneratori: vñ
 q̄ngētos debebat denarios: ali⁹ q̄nq̄inta:
 nō habebāt ambo vñ redderet: dimisit am-
 bobus. Quis eū pl̄ dilexit? Ad h̄ intro-
 grat ille: ut ille r̄ndeat: ad h̄ ille r̄ndit: ut dē-
 tes ei⁹ in ore ei⁹ p̄terant. R̄ndit p̄fusus: ex-
 clusus ē: admissa illa: ad p̄cipiēdā misericor-
 diā q̄ irrupat in habitaculū alienū: s̄ nō ac-
 cesserat ad dñm alienū. Cōtrivit dñs den-
 tes eorū in ore ipsoꝝ. Molas leonū: cō-
 fregit dñs. Nō tñ aspidū. Quid d̄ aspi-
 dib⁹: Aspides insidiose volūt vencna im-
 mutē ⁊ spargere ⁊ ibilare. Aptissime scui-
 rāt gētes ⁊ tremuerūt sicut leones. Quare
 tremuerūt gētes ⁊ p̄li meditati sūt inaniaꝫ
 Qñ isidiabāt dño: lic⁹ dare tributū cesari
 an nō lic⁹: aspides erāt: serpētes erāt: con-
 triti sūt dētes eorū in ore ipsoꝝ. Postea da-
 mauerūt: crucifige crucifige: iam nō ē lun-
 gna aspidis: h̄ fremit⁹ leōis. H̄ā ⁊ molas le-
 onū p̄fregit dñs. Forte h̄ nō vacat qđ ad-
 didit i ore eorū. Insidiātes enī captiosis i-
 frogatiōib⁹ cogebāt r̄nsōe sua vinci. H̄ā
 asit q̄ apte scuiabāt: nūqd infrogatiōibus
 cōuicēdi erāt: Lñ ⁊ eorū mole p̄trite sunt.
 Crucifix⁹ resurrexit: ascēdit i celū: glori-
 cat⁹ est christ⁹: adorat ab oib⁹ gētib⁹: ado-
 rat ab oib⁹ regib⁹. Seuiāt mō iudei si pos-
 sunt: nō sciuūt: molas leonū p̄fregit dñs.
 Habem⁹ ⁊ in hereticis h̄ documētū ⁊ expi-
 mētū: q̄ ⁊ ipos iwenim⁹ esse serpētis indi-
 gnatiōe obsurdatos; nolētes audire medi-

Aliis h̄.
 p̄fringe

camētū medicatū a sapiente: et in ore ipo-
rū p̄truit dñs dētes eoz. Quō sciebant
si nos rep̄hēdēdo: qđ quasi p̄secutores esse
mus excludēdo illos de basilicis: Hō il-
los infroga: debēt excludi heretici de ba-
silicā an nō dñt: R̄ideat mō: dicāt n̄ debe-
re. Repetāt M̄aximianiste basilicas: Ne
asit repetāt M̄aximianiste basilicas dicūt
debere. Quid est ergo qđ dicebat aduer-
sum nos: An contriti sunt dentes vestri in
ore vestro: Quid nobis et regibus inqui-
unt: Quid nobis et imperatorib⁹: Clos d̄ im-
peratorib⁹ p̄sumitis. Quero: et ego quid
vobis ad p̄consules quos miserūt impa-
tores: Quid vob ad leges q̄s ī vos dede-
rūt igatores: Imperatores cōmuniōis no-
stre leges aduersus oēs hereticos dederūt.
Eos vtiq; appellant hereticos: qui nō sūt
cōmunionis coruz: inter quos vtiq; et vos
estis. Si vere sunt leges: valeant et in vos
hereticos: si false sunt leges: quare valēt cō-
tra vestros hereticos: Fr̄es paululū aduer-
tite: intelligite qđ dixim⁹. Nō egerūt cau-
sas suas aduersus M̄aximianistas: vt eos
a se damnatos et scismaticos suos ejec-
rēt de locis que illi tenebāt antiquitus: et
suggererāt epis decessorib⁹ suis: volētes
illos inde excludere: egerūt legib⁹ publici:
ad iudices venerūt: dixerūt se catholicos
vt possent excludere hereticos. Quare te
dicis catholicū vt excludas heretic⁹: et nō
poti⁹ es catholicus: ne sis exclusus hereti-
cus: Hō catholic⁹ es: vt valeas ad exclu-
dendū hereticū. Iudex enī non posset ni-
si legibus suis iudicare. Birerūt se catho-
licos: admitti sunt agere: dixerūt illos he-
reticos: quesivit vñ pbaret. Lectū est con-
ciliū bagatānū: vbi dānatū sūt M̄aximia-
nistae: insertū est actis p̄cōsularibus: pbaret
est qđ illi dānatū non deberent tenere
basilicas: et p̄nūcīauit p̄cōsul ex lege. Ex
qua lege: Que lata est cōtra hereticos. Si
cōtra hereticos et cōtra te. Quare inq̄t cō-
tra me: Nō enim ego hereticus sum. Si tu
hereticus non es: false sūt ille leges: ab his
enī imperatoribus late sunt qui nō sunt
cōmuniōis tue. Omnes qui nō sunt com-
muniōis eorū: legibus suis hereticos vo-
cant. Hō quero virū vere an false: seq̄stra
ta illa sit questio: si adbuc questio est. In-
termi scđo te mō interrogō: vere leges sūt
an false leges sūt: Si vere sunt: credat eis:
si false sunt: quare vteris eis: Biristi p̄con-
suli: catholic⁹ sū: exclude hereticū. Que-

sūt ille: vñ pbaret hereticus: p̄tulisti cō-
ciliū tuū: ostēdisti qđ eū dānaueris. Ille v̄l
cohibēs: v̄l nō intelligens: usus est tñ lege
sicut iudex: et fecisti de iudice qđ de te non
vis facere. Si enī iudex usus est lege im-
patoris ad tuā suggestionē: cur ea nō vte-
ris tu ad tuā correctionē: Ecce ej̄cit here-
ticum tuū ex lege impatoris sui: quare tu
ex eadem lege nō vis vt te ej̄ciat: Repli-
camus qđ fecisti. Ecce basilice tenebāt
a M̄aximianistis: modo a vobis tenent:
exclusi sunt ab eis M̄aximianiste: extant
iussiones p̄consulū: extat memoria gesto-
rum: apparitores accipiunt: ciuitates ex-
citant: pellunt hoies de locis suis. Qua-
re: Quia heretici sūt. Quia lege pellūtur:
R̄ideam⁹ si nōdū cōtriti sunt dē-
tes vestri in ore vestro. Falsa lex est: non
valeat in hereticū tuū: vera lex est: valeat
et in te. Hō est qđ respōdeāt: de⁹ p̄truit dē-
tes eorū in ore ipoꝝ: iōq; vbi nō p̄nt lubri-
ca fallacia serpe vt aspides: apta violētia
fremunt vt leones: p̄siliūt et seuiunt arma-
te turbe circūcessionū: dāt stragē quātum
possunt: q̄z cūq; vñt. H̄z et molas leonū cō-
fregit dñs. Spernef tanq; aqua
decurrēns: Nō vos terreāt fr̄es quidaz
fluiū qui dicunt torrentes: Hyemalibus
aquis uniplent. Nolite timere: post paulu-
lum trāsit: decurrit aqua: ad tps p̄strepit:
mox cessabit: diu stare nō possunt: Multe
hereses iā emortue sūt: cucurrerūt in ruis
suis q̄ntū potuerunt: decurrerunt: siccati
sūt rui: vix eoz memoria rep̄it: vel qr̄ sue-
rint. Spernef tanq; aqua decurrēs. Sed
nō solū ipsi: totū h̄ seculū ad tps p̄strepit:
et querit quē trahat. Omnes imptj: oēs su-
perbi sonantes: ad sara supbie sue q̄si aq̄s
irruētib⁹ et cōfluētib⁹ nō vos terreāt: Hye-
males aque sūt: semp manere non p̄nt: ne
cesse est vt decurrāt in locū suū: i finē suū.
Et tñ d̄ isto torrēte seclī bibit dñs: passus
est enī hic: ipm torrēte bibit: s̄ in via bibit
s̄ in trāscursu: qr̄ in via p̄ctōꝝ nō stetit. H̄z
quid aut de illo scriptura: Be torrēte i via
bibit: propterea exaltabit caput: id est pro-
pterea glorificatus est: quia mortuus est:
propterea resurrexit quia passus ē. Si nol-
let bibere in via de torrente nō moreret: si
non moreret non resurgeret: si nō resurge-
ret non glorificaretur. Ergo de torrente i
via bibit: propterea exaltabit caput. Exal-
tatum est iam caput nostrum: sequant euꝝ
mēbra sua. Spernef tanq; aqua decurrēs.

Alia lfa.
† ad nibilū de-
uenient.

Intēdit arcū suū donec infirmēt.
Nōne dei nō cessat: arc⁹ dei mīne dei. In-
 tēdit arc⁹: nōdū ferit. Intēdit arcū suū do-
 nec infirmēt: et multi infirmati sūt ipsi⁹ itēto-
 ne arc⁹ frīti. Nā hīc infirmat⁹ ē ille q̄ dixit:
 qđ me iubes facere: Ego sū inq̄t Jesus na-
 zaren⁹ quē tu pseqr̄is. Qui clāmabat de ce-
 lo: arcū tēdebat. Muli ḡ q̄ fuerūt ūmici:
 infirmati et pueri sūt: noluerūt erigere diu-
 ceruices suas aduersus pseuerantā extēti
 arcus. Nā infirmat⁹ est et ille q̄ ait: ne timea-
 mus infirmari: q̄si infirmor tūc potēs sum.
Et cū oraret a se tolli ūmūlū carnis: qđ ei
 respōsum ē: v̄l⁹ in infirmitate pseūt. Intē-
 dit arcū suū donec infirmēt. **C**icut ce-
 ra liq̄facta auferent. Dicitur⁹ enī
 eras nō oēs sic infirmant⁹: quō ego: vt cre-
 dāt pseuerabat mlti i malo suo: et i malicia
 sua. Et de ip̄is nihil timeas: sic cera liq̄fa-
 facta auferent⁹: nō ḥ te stabūt: non qđura-
 būt: igne qđā ūcupiscētia p̄ suarū pibūt.
Et enī b̄ qđā pena occulta: de illa dicitur⁹
 est mō psalm⁹ v̄sq̄ in fine. **H**auci sūt v̄sus:
 itēti estote. **E**st qđā pena futura: gehēna:
 ignis: ignis etern⁹. Futura enī pena duas
 species h̄z: aut inferoꝝ est: ybi ardebat di-
 ues ille q̄ volebat sibi stillā aq̄ stillari in lin-
 gua de digito paupis: quē aī ianuā suam
 p̄epserat: q̄i ait: q̄m crucior i hac flāma: et
 altera est illa in fine: de q̄ audituri sūt q̄ ad
 sinistrā ponēdi sūt: ite in ignē eternū q̄ pa-
 tus est diabolo: et angelis ei⁹. Ille pene ma-
 nifeste erāt: eo tpe q̄n exītū fuetit ex hac vi-
 ta: aut finito ūculo puentū ad resurrectio-
 nē mortuꝝ. **H**ō ḡ nlla pena ē: et p̄sus i-
 punta sūt de⁹ p̄tā v̄sq̄ ad illū dīe. **E**st et
 hic qđā pena occulta: de ip̄a mō tractat⁹:
Hāc vult cōmēdare sp̄s dei: hāc intelli-
 gam⁹: hāc caueam⁹: hāc euitem⁹: et in illas
 mltū terribiles nō incidem⁹. Forte dicitur⁹
 est mihi aliq̄s. Sūt et b̄ pene: carceres: exi-
 lia: tormenta: mortes: diuersa genera dolorū
 et tribulationū. Sūt qđē et iste: et dei iudi-
 cio dispēsan⁹: s̄ mltis ad p̄bationē: mltis
 ad dānationē. **E**lidem⁹ tñ aliqui in his pe-
 nis iustos affligi: et ab his penis iustos eē
 alienos: vñ nutauerūt pedes illi: q̄ postea
 gratulat⁹ ait: Quā bon⁹ isrl̄ de⁹: rectis cor-
 de. **M**ei aut̄ pene moti sunt pedes: Quia
 zelaui in p̄tōrib⁹ pacē p̄tōy intuēs. Eli-
 derat enī felicitatē maloꝝ: et delectat⁹ erat
 esse mal⁹: vidēs regnare malos: bñ illis eē:
 abūdere eos in oī copia retū tpaliū: qua-
 lia adhuc ip̄e p̄uul⁹ desiderabat a dñio. **E**t
Alia lfa.
 t que fluit.

nutauerūt illi pedes: v̄sq̄ q̄ videret qđ in fi-
 ne v̄lspērādū: v̄l timēdū sit. **A**it enī in eo-
 dē psalmo. Hoc labor ē aī me: donec itro
 eā in sanctuariū dei: et itēligā i nouissima.
Hō ḡ penas iferoꝝ: nō penas illi⁹ post re-
 surrectionē ignis etni: nō penas istas q̄ ad
 huc i b̄ ūculo p̄mis̄ue sūt iustis et iūstis: et
 pleriq̄z grauiores iustoꝝ: q̄ iustoꝝ: b̄ ne-
 scio quā penā p̄nt̄ vite vult cōmēdare spi-
 rit⁹ dei. **A**dvertite: audite b̄ me dictuꝝ qđ
 noueratis. **H**z dulci⁹ est qđ in psalmo ostē-
 dif: q̄ obscur⁹ aīq̄z ostēderet putabat. **E**a
 enī p̄fero q̄ iā noueratis. **H**z q̄ inde p̄fe-
 runt: ybi nōdū ea videbatis: fit vt etiā no-
 ta tāq̄z noua delectēt. **A**udite penā ipioꝝ:
 sic cera inq̄t liq̄facta auferent. **H**iri q̄ ūcupi-
 scētias suas b̄ eis fieri. **H**ocupiscētia ma-
 la: q̄si ardor est ignis. Ignis ūsumit yestē:
 libido adulteri⁹ nō ūsumit animā. **B**e co-
 gitatu adulteri⁹ cū loquereſ scripture ait.
Alligauit quis ignē in ūnuꝝ: et vestimenta
 sua nō ūburet. Bestas in ūnuꝝ prunas: p-
 forat tunica. Bestas in cogitatione adul-
 teri⁹. et integra est anima: **H**z istas penas
 pauci vidēt: ppter ea maxime cōmen-
 dat spiritus dei. **A**udi Apl̄m dicēt: Tra-
 didit illos deus in ūcupiscētias cordis il-
 lorū. Ecce ignis a cui⁹ facie tāq̄z cera li-
 quescent. Soluunt̄ enī a quadā cōstantia
 castitatis: ppter ea et ipsi euntes in libidies
 suas: soluti et fluxi dicunt̄. **E**nī fluxi: vnde
 soluti: Ab igne ūcupiscentiarū. **T**radidit
 illos deus in ūcupiscentiā cordis eoruꝝ:
 vt faciant que nō conueniūt: repleti omni
 iniquitate. **E**t enīerat multa que peccata
 sunt: et penas dicit esse peccatoꝝ. **N**ā dicit
 primā penā ūpbiā: imo nō penā: sed pri-
 mū peccatū ūpbiā. **P**rimū peccatū ū-
 perbia est: vltima pena est ignis eternus:
 aut ignis infern⁹. **N**ā enī dānator⁹. **I**nf il-
 lud p̄mū peccatū et hanc vltimā penā me-
 dia q̄ sūt: et peccata sūt: et pene. **T**ā multa
 enim dicit Apls fieri: ab eis q̄ peccata sūt
 detestabilia: et tñ penas ea dicit: propter b̄
 inq̄t de⁹ tradidit eos in ūcupiscētias cor-
 dis eoruꝝ in imundicaz: vt faciant que nō
 conueniunt. **E**t ne putaret quisq̄z in ip̄is pe-
 nis tñ se affligi quib⁹ mō delectat⁹: et nō ti-
 mere quod futuꝝ est in fine: cōmemorauit
 vltimā penā. Qui nō intellexerunt inquit:
 q̄m q̄ ea agūt digni sūt morte: nō solū ea q̄
 faciūt: etiā q̄ ūsentib⁹ faciētib⁹: q̄ ea agūt
 digni sūt morte: queoꝝ ūpī enīerauit in
 penis eē. **N**ā tradidit illos: de⁹ dixit in cō-

Psalmus

cupiscētias cordis eoz: ut faciat q̄ nō cōue
 niūt. Ut adulſ fit: iā pena ē: ut mēdax: ut
 auar: ut fraudulēt: ut homicida: iā pene
 sūt. Cui⁹ pcti pene: Prioris apostasie illi⁹
 supbie: Initū pcti bois apostatare a deo:
 et iūtū ois pcti supbia. Prop̄f ea ip̄z pctm̄
 p̄r̄ dixit: Qui cū coḡnissent deū: nō vt de
 um glificauerit: aut gr̄as egerunt: s̄ euau
 ersit i cogitatiōib⁹ suis: et obscuratū est in
 s̄ip̄ies cor eoz. Iā ista pena est obscuratio
 cordis. H̄z vñ p̄tiḡt: Dicētes enī se eē sa
 piētes: stulti facti sunt. Quia a se b̄re dice
 bāt: qđ a deo accepāt. Aut si cognouerit
 a q̄ acceperit: nō eū glificauerit a q̄ se acce
 pisse coḡuerit. Hoc est: Dicētes se esse sa
 piētes. Et ibi statū pena secuta ē: Stulti fa
 ctū sūt: et obscuratū ē insip̄ies cor eoz. Di
 cētes se esse sapiētes: stulti facti sūt. Par
 ua ista pena ē: vt de ista sola loq̄m̄ur. Ob
 scuratio cordis: exccatio mētis: qua ē pe
 na. Si q̄s furtū faciēs: statū oculuz p̄didis
 set: oēs dicerēt: deū p̄st̄e r̄idicasse. Ocu
 lum cordis anūs̄it: et ei p̄pcisse putaf de⁹.
 Sic cera liq̄facta: auferēt. Sup̄cecidit
 ignis et nō videbitū sole. Videlī quō
 dic̄ quandam penā obscurationis. Ignis
 sup̄cecidit: ignis supbie: ignis fumosus:
 ignis p̄cupiscētie: ignis iracūdie. Quant⁹
 ignis est: sup̄ quē ceciderit nō videbit sole:
 H̄o dictū est: nō occidat sol sup̄ iracūdiaz
 vram. Ergo frēs ignē male p̄cupiscētie tu
 mete: si nō vultis liq̄fieri sicut cera: et perire
 a facie dei. Sup̄cadit enī ignis iste et sole
 nō videbitl. Quē sole: H̄o istū quē tecum
 vident et pecora: et musce: et boni et mali.
 Quia fac̄ sole suū oriri sup̄ bonos et malos.
 Est et ali⁹ sol: de q̄ dicturi s̄t illi: Et sol nō or
 tusest nob̄: trāsierit oia illa tāq̄ vmbra. Er
 go errauim⁹ a via veritat̄: et iusticie lumen
 nō luxit nob̄: et sol nō or⁹ est nob̄. Quare
 nūs q̄ desup̄ cecidit ignis: et nō videbit sole:
 Vicit illos p̄cupiscētia carnis. Et ista p̄cu
 pscētia vñ veit: attēdite. Be traduce nat⁹
 es: cū eo q̄ vincas. Noli tibi hostes addē:
 vince cū q̄ nat⁹ es. Ad stadiū vite hui⁹ cū
 illo venisti: p̄gredere cū eo q̄ tecuz p̄cessit.
 H̄o nō victo: q̄re puocas cateruas p̄cu
 pscētiaz: Selectatio enī carnalis frēs cū
 hoie nascit. H̄z q̄ bñ erudit: cito videt ho
 stem suū: et aggredit et luctat: et cito vincit.
 Idone⁹ est enī nōdū crescētibus hostib⁹.
 Qui aut̄ illā p̄cupiscētā cū q̄ d̄ pcti p̄pa
 gine nat⁹ ē p̄tenit vincere: et mītas adhuc
 excitat exeritq̄ libidies: difficult eas sup̄

LVII

at: et aduersus se ip̄e diuisus: igne p̄p̄o cō
 cremat. Ne itaq̄ sp̄es q̄si illas solas penas
 futuras: p̄sites vide. Sup̄cecidit ignis et
 nō videbit sole. Priusq̄ p̄ducat sp̄i
 nas v̄ras rān⁹: tāq̄ viuetes tāq̄
 in ira cōbibit eos. Quid ē rān⁹: Spi
 naz gen⁹ ē: dēfissimē qdā spine esse dicūt.
 Primo herba ē: et cū herba ē mollis et p̄p̄i
 chra est: ibi sunt tñ spine postea p̄cessure.
 H̄o ḡ delectat p̄ctā: et q̄si non cōp̄igunt:
 herba ē rān⁹: et mō tñ ē pena: priusq̄ p̄du
 cat spinas rān⁹: p̄usq̄ miseraq̄ delectatio
 nū t̄voluptatū māifesta tor̄nta p̄cedat: i
 froḡt se q̄ aliqd amāt et ad id p̄uenire nō
 p̄fit: videat si nō cruciāt desiderio: et cū p̄
 uenerit ad id qđ illicite desiderat: attēdāt
 si nō ci uian̄ timore. Videant ḡ h̄ penas
 suas anq̄ veiat illa resurrectio: cū i carne
 resurgētes nō imutabūt. Q̄es enī resurge
 m⁹: s̄ nō oēs imutabūt. Habebūt q̄ppe
 resurrectionē carnis i q̄ doleāt: nō i q̄ mori
 ant: aliqui et illi dolores finiret. Tūc spine
 illi⁹ rāni: id ē dolores oēs et cōpūctiones
 tormentoz p̄ducent. Quales spinas patiē
 tur illi q̄ dicturi s̄t: Hi sūt q̄s aliqui habui
 m⁹ i risūc. Spine cōpūctiōis p̄nie: s̄ sere et
 infructuose sūt: sic spinaz sterilitas. Pn̄ia
 h̄ t̄pis: dolor medicinalē ē: pn̄ia illi⁹ t̄pis:
 dolor penalē ē: H̄o vis illas pati spinas:
 hic cōpūgere spinis p̄nie: vt facias qđ di
 ctū ē: Conuersus sū i crūna mea dum con
 sigil spina. Pctm̄ meū coḡui: et ūqtatē me
 am nō opui: H̄iri p̄nūciabo aduersus me
 delictū meū dñio: et tu remisisti ip̄ietatē pec
 cati mei. H̄o fac: mō cōpūgē: nō in te fiat
 qđ dictū ē d̄ qbusdā detestabilib⁹: Discis
 si sūt: nec cōpūcti sūt. Attēdite qui discissi
 sūt: nec cōpūcti sūt. Videlī discissos: et nō
 videbit cōpūctos. Ecce p̄ter ecclā sūt et nō
 eos penit: vt redeat vñ discissi sūt: p̄du
 cit postea spinas eoz rān⁹. Nolūt mō b̄re
 cōpūctionē medicinalē: h̄ebūt postea pe
 nale. H̄z etiā mō p̄usq̄ p̄ducat spinas rā
 nus: sup̄cecidit ignis: q̄ eos nō p̄mittit vi
 dere sole: q̄ eos adhuc viuetes i ira dei: cō
 bibit. Ignis p̄cupiscētiaz malaz: honorū
 vanoz: supbie: auaricie sue. Et in qđ eos
 p̄mit: Ne coḡscat vītate: ne victi videat:
 ne subiūciat illos v̄līpa vītas. Quid enim
 ḡlōsi⁹ frēs q̄s lib̄ci t̄vici a vītate: Sup̄et
 te vītas volēte. Hā et iūtū ip̄a sup̄abit. Er
 go ille ignis p̄cupiscētiaz malarū q̄ sup̄ce
 cedit vt non videant solem: combibit ram
 num priusq̄ producat spinas eoz: id est

Alliaſa.
 t̄ intelligerent
 spine v̄re rānū
 t̄ sicut t̄ sic
 t̄ absorbet

occultat eorum malam vitam: priusq; pariat eadem
vita manifestos i fine crucialis: sed in ira dei
occultat rancoru ignis iste. Non enim quia pena
est: quod modo si videtur sole: nec spinas penarum cre-
dunt ex hac vita mala: sibi postea pcessuras.
Vos enim inquit rancor estis: quem rancoru: id est
vos ipos: viuētes: id est adhuc in hac vi-
ta pstitutos: priusq; in futuro iudicio spinas
penarum vestrum manifestas pducatur: nūc in
ira cōbabit: id est quasi absorbēdo appere
nō sinit. Hic itaq; ordo vboꝝ qntū puto:
planiꝝ ita ptextis: Supcecidit ignis: et non
videtur sole: quod ignis tamq; i ira: tamq; viuen-
tes vos rancoru cōbabit: priusq; pducatur spi-
nas vestras: id est vos ipos: quos rancor iue-
nit cōbabit aī morte: priusq; eadem rancor spi-
nas vras post mortem i illa penali resurrecti-
one pducatur. Quare autem nō dixit viuētes:
sed tamq; viuētes: nisi quod falsa ē hec vita im-
piorum? Neque enim viuunt: sed viuere sibi videtur.
Et quod nō i ira: sed tamq; i ira: nisi quod tranqllus h
facit. Nam et hoc scriptum est. Tu autem domine virtutum:
cu tranqllitate iudicas. Ille ergo et cōminat et
nō irascit. Neque enim perturbatur: sed tamq; ira-
scit: quod punit et vidicat. Et quod corrigi noluit:
tamq; viuunt: sed nō viuunt. Glorifica enim pmi-
pcti et eorum quod addidest manet super eos: et ipsa
vocatio ira dei: quod de iudicio eius veit. Unde
domini de nō credente ait: Hoc ira dei manet su-
per eum. Cum ira enim dei mortales nascimur.
Enī dicit apostolus: Fumus et nos aliqui natura
filii ire. sic et ceteri. Quid enī natura filii ire:
nisi quod portamus nobiscum penam pmi pcti: Hoc
si queramur nos: auferit ira: pberat gratia.
Non vis pueri: addis etiam super id quod natus
es: tamq; in ira cōbiberis in pmi tpe. Agno-
scite ergo istam penam et gaudete vos non esse in
hac pena oēs quod pfectis: oēs quod intelligit et
amat veritatem: oēs quod pmi in vobis vultus
victoria veritatis vestrum: quod nō claudit aduersus
aduersus vitatem aures vras: de pmi dele-
ctatione: et dicitur pteritorum recordatione: ne situr ca-
nis reuersus ad suum vomitum: Quis tales quod
estis: videte penas eorum: qui tales nō sunt: et
gaudete. adhuc inferorum penae nō venerunt: et
adhuc ignis eternus nō venit. Comparet quod
pfectis in deo se modo cum impiis: cecum cor-
cum illuminato corde: cōgatate duos viden-
tes et nō videntes in carne. Et quid magnus
est visio carnis: Nunquid Tobias habe-
bat carnis oculos: filius ipsius habebat:
ille nō habebat: et viam vite cecus videnti
ostendebat. Ergo istam penam quādo vide-
tis gaudete: quia in illa non estis: ppterera

dicit scripture. Letabitur iustus cum
viderit vindictam: Non illa futurā. Nam
vide quid sequit. Manus suas lau-
bit in sanguine peccatoris. Quid ē
hoc: Intēdat charitas vestra: Numquid quod
seruū homicide: debet illuc innocentis ire
et lauare manus suas: Sed quid est: in san-
guine peccatoris lauabit manus suas: Ju-
stus quādo videt penam peccatoris: pro-
ficit ipse: et mors alterius valet ad vitā alte-
rius. Si enim spiritualiter sanguis currit de
bis qui intrinsecus moriuntur: tu vidēs talē
vindictam: lauabit illic manus tuas: decetero
mundius viue. Et quod lauabit manus suas:
si iustus est: Quid enim habet in manibꝫ quod
laueat: si iustus est: Hoc iustus ex fide viuit. Ju-
stos ergo dixit fideles: et ex quo credidisti
ianī incipis vocari iustus: facta est enim dimis-
sio peccatorum. Et si de ista residua vita que-
dam pcta tua sunt: que nō possunt nisi tanq;
aqua de mari in sentinā influere: tamen quod
credidisti cu videris eum quod oīno auersus est
a deo occidi in illa cecitate: supercedēte illo
igne nō videre sole: tu qui iam p fidē vides
christum: ut videoas p speciem: quod iustus ex fide vi-
uit: attēde impiū morietē: et purga te a pec-
catis: ita lauabis quodām manū tuas in
sanguine peccatoris. Manus suas lauabit
in sanguine peccatoris. Et dicit hō: si er-
go est fructus iusto: Ecce animus veiat
quod pmutat: animus det vita eterna: animus impius
p̄ijsant in igne eternū: hic in hac vita ē fru-
ctus iusto. Qui fructus: Spe gaudētes: in
tribulatione patiētes. Qui fructus iusto:
Gloriamur in tribulatiōibꝫ: sciētes quod tribula-
tio patiētā opat: patiētā autē pbatōne: p-
batō vō spem: spes autē nō pfundit: quia
caritas dei diffusa est i cordibꝫ nřis: p sp̄i-
ritūlctū quod dat est nobilis: Gaudet ebrios: et
nō gaudet iusto. In caritate est fructus iusto.
Misericordia ille etiam cu se inebriat: bētū iste
etiam cu esurit et sitit. Illū ingurgitat vinolē-
tia: istū spes pascit. Gloriate ergo illi penam:
suum gaudium: et cogite de deo. Qui tale gau-
dium modo dedit de fide: de spe: de cari-
tate: de veritate scripturarū suarum: qua-
le preparat in finem: Qui in via sic pascit:
in patria quomodo saginabit: Et dicet ho-
mo: si ergo est fructus iusto: Credant quod vi-
dent: videant et intelligent: Letabitur enim
iustus cum viderit vindictam. Si autem
non habet oculos unde videat vindictam:
cōtristabitur: nec corrigetur ex illa. Si au-
tem videt illam: videt quid intersit inter

Psalmus

Bla lfa.
tutiqz.

cōtenebratū oculū cordis: et oculū illuminatū cordis. Inter refrigerū castitatis: et flāmā libidinis: In securitatē spēi: et timore facinorū. Cū viderit h̄: discernat se: et lauet manū suas i saguine ipi⁹: pficiat ex cōpatio ne: et dicat: Ergo est fruct⁹ iusto. **Ergo ē de⁹ iudicās eos i terra.** Nōdū illa vi ta: nōdū i igne eti⁹: nōdū apō iferos: s̄ h̄ in fra. Ecce diues ille adhuc iduit purpu ra et bysso: et adhuc epulaſ q̄tidie splēdide: nōdū pduxit spinas rān⁹: nōdū dixit cruci or i hac flāma: sed iā est mētis cecitas: iā ocul⁹ mētis extinct⁹ est. Si cec⁹ oculis car nis ad mēsam suā quālibet optimā discū beret: miserū eū dices. Lecus interi⁹ pa nē christū nō videt: et beat⁹ est: hoc nō dic nisi piter cecus. Ergo est fruct⁹ iusto: ḡ est deus iudicās eos in fra. Si aliquo plixio res suim⁹: date veniā. Exhortamur vos i noīe christi: vt hec q̄ audistis ad fructū co gitetis. Quia et p̄dicare veritatez nihil est: si cor a lingua dissentiat. Et audire vītate nihil p̄dest: si homo nō sup̄ petrā edificet. Qui edificat supra petrā: ipē est qui audit et facit: q̄ aut̄ audit et nō facit: edificat super barenā: qui nec audit nec facit: nihil edifi cat. Sed quomodo qui edificat sup̄ barenā: ruinam sibi edificat: sic ille qui nō edificat super petram: veniēte fluuiō: sine domo rapitur. Non ē aliud facē nisi et edi ficare et sup̄ petrā edificare: id est et audire et facere. Hec ali⁹ dicat: vt qd̄ pcedo ad ec clesiā: Ecce q̄ q̄tidie ad eccliaz pcedūt: nō faciūt: qd̄ audiūt. Faciūt: tñ: vt audiant: sic pñt facere ut audiāt: et faciāt. Tu aut̄ qntū lōge es a faciēdo: qui tñ fugis ab audiendō. Sed ego inq̄t nō edifico sup̄ barenāz. Nūdū te inuētur⁹ est fluui⁹: nūqđ iō te nō ablatur⁹ est: Nūqđ iō pluuiā nō necabit: Nūqđ vēti ppterā nō abripiēt: Ergo ve ni et audi: sed cū audier̄ fac. Nā si audier̄ et nō feceris: edificasti quidē: sed sup̄ bare nam. Quia ḡ sine edificio ɔstituti nudi su mus: in edificio aut̄ sup̄ barenā posito sub ruina sum⁹: restat vt supra petrā edificem⁹: et qd̄ audiūm⁹ faciam⁹.

Explicit Tractatus de ps. LVII

Incipit Tractat⁹ de ps. LVIII

Sermo prim⁹ de prima pte psal.
Picut solet scriptura psalmoz my steria i titulis ponere: et frōtē psal mu sublimitate sacramēti decora re: vt sciam⁹ qui intraturi sum⁹: cū tāq̄ su per postē quid int̄ agat legerum⁹: yl cuius

LVIII

dom⁹ sit: vel qui naz sit illi⁹ p̄dī possessor: ita et in hoc psalmo script⁹ est titul⁹ de titu lo. Habet enī. **In finē ne corrupas ipsi David in tituli inscriptiones.** Hoc est qd̄ dixit titul⁹ de titulo. Que naz em̄ sit tituli hui⁹ inscriptione: quā corrūpi ve tat euāgeliū nobis indicat. Nā cum dñs crucifigere: titul⁹ inscriptus est a pilato: et positt⁹ rex iudeoz: trib⁹ linguis: hebrea: gre ca: et latina: q̄ lingue toto orbe marie excel lunt. Igit̄ si rex iudeoz crucifix⁹ ē: et iudei regē suū crucifixerūt: crucifigēdo eū etiā regē gentiū fecerūt: magisq̄ occiderūt. Et quidē quātū in illis fuit p̄dicerūt christū: sed sibi nō nobis: et mortu⁹ est ille p̄ nobis: et sanguine suo redemit nos: et mo nō ē cor ruptus titul⁹: qz ille rex est: nō solū gentiū: sed etiā ip̄oz iudeoz. Quid enī: Quia cō tradixerūt: ideo regis sui dificationē euerte re potuerūt: Rex est supra illos. Nam ille rex virgā ferreā gerit: qua et regit et frangit. Ego inq̄t ɔstitut⁹ sū rex ab eo sup̄ syō mō te sanctū ei⁹: p̄dicās p̄ceptū eius. Bñs di rit ad me filius me⁹ es tu: ego hodie genui te. Postula a me: et dabo tibi gentes here ditatē tuā: et possessionē tuā termios terre. Reges eos in virga ferrā: et tāq̄ vas figu li ɔteres eos. Qu. os regit: quos content: Regit obediētes: cōterit resistētes. Ergo ne corrupas optime et p̄phetice: qñqui demi et illi iudei suggesterūt tunc Pilato et dixerūt: Noli scribere rex iudeoz: s̄ scribe quia ipse se dirit regē iudeoz: nā et iste titu lis inquiunt ɔfirmavit illū regē nobis: Et Pilatus qd̄ scripsi scripsi: et impletū est ne corrupas. Nec iste sol⁹ psalm⁹ habet hmōi inscriptionē vt titul⁹ nō corrupak: aliqui psalmi sic p̄notati sunt: sed tñ in oībus pas sio dñi p̄nunciaf. Ergo et hic intelligamus dñi passionē: et loquaſ nobis christ⁹ caput et corpus. Sic semp: aut p̄pe semp audia mus voces christi de psalmo: vt nō solum intueam̄ caput illud vñū mediatorē dei et hominū: hominē christū Jesum: qui etiā scđm diuinitatē in principio verbuz deus apud deū: qd̄ verbū caro factū est et habi tauit in nobis: caro ex semine Abraam: ex semine David: de Maria virgine. Nō ergo illum solum qui est caput nostrū cogite mus quādo audimus christū loqui: s̄ co gitemus christū caput et corpus: totū inte grum quedam virum. Nobis enī dicitur: Vos autem estis corpus christi et mem bra ab apostolo Paulo. Et de illo dicitur